

1. pielikums
Digitālās transformācijas pamatnostādņēm
2021.-2027.gadam

Digitālās transformācijas pamatnostādņu
2021.-2027.gadam mērķu kopsavilkums

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Vīzija: izveidota labvēlīga un moderna dzīves telpa, kas ir balstīta mūsdienu tehnoloģiju izmantošanā un attīstītas sabiedrības spējas savu labklājību un tautsaimniecības izaugsmi veidot efektīvi, pielietojot digitālo tehnoloģiju iespējas un tās radoši attīstot.

Mērķis: izveidot tādu sabiedrību, tautsaimniecību un valsts pārvaldi, kas mērķtiecīgi izmanto esošās un veido jaunas digitālo tehnoloģiju iespējas, kā arī to radīto vidi, uzlabojot dzīves kvalitāti ikvienam indivīdam un sabiedrībai kopumā, ceļot valsts un tautsaimniecības konkurētspēju.

4.1 Rīcības virziens „Digitālās prasmes un izglītība”

Vīzija:

Digitālās prasmes un izglītība ir nodrošinājušas ikviena Latvijas iedzīvotāja iespējas pilnvērtīgi izmantot digitālās telpas, rīku un ar to saistīto procesu iespējas, tādējādi sekmējot vispārējās labklājības kāpumu; pateicoties digitāli prasmīgai sabiedrībai un IKT profesionāļu skaita pieaugumam ir notikusi izglītības un zinātnes, pilsoniskās līdzdalības, mediju un tautsaimniecības jomu pielāgošana digitālai realitātei. Ir augusi sabiedrības spēja efektīvi rīkoties, lai atbildētu uz klimata, veselības un demogrāfisko tendenču radītajiem izaicinājumiem. Augsta tehnoloģiju pratība ir kļuvusi par daļu no nacionālās identitātes.

Mērķis: Nodrošināt iespēju pastāvīgi un pēc individualizēta pieprasījuma apgūt digitālās prasmes ikdienai, uzņēmējdarbībai, zinātnei un izpētei, lai virzītos uz tādu sabiedrību, kas balsta savu labklājību digitālo tehnoloģiju iespēju efektīvā izmantošanā un radošā attīstībā.

4.1.1 Līdzdalības un praktiskas e-pakalpojumu izmantošana

Mērķis: Latvijas iedzīvotāji un uzņēmēji ir apguvuši pamata un augstākas digitālās prasmes un ir spējīgi efektīvi un droši izmantot digitālās prasmes ikdienas dzīves situācijās – savstarpējā saziņā, sabiedriskajā dzīvē, darba vidē, pakalpojumu saņemšanā, sadarbībā ar valsti un pilsoniskajā līdzdalībā. Iedzīvotājiem ir izpratne un tie aktīvi veido pieprasījumu moderno tehnoloģiju attīstībai un pielietošanai. Iedzīvotājiem tiek nodrošinātas pārkvalifikācijas iespējas apgūstot darbam nepieciešamās digitālās prasmes. Iedzīvotāji un uzņēmēji spēj izmantot pieejamos produktivitātes un citus vispārīgi lietotai paredzētos digitālos rīkus.

4.1.2 Pakalpojumu sniegšana

Mērķis: Sabiedrībai ir plaši pieejamas iespējas vidēja un augsta līmeņa tehnoloģiju prasmju attīstībai, tai skaitā nodrošinot tam publiski pieejamu infrastruktūru, īpaši tiek atbalstīta un sekmēta skolēnu un jauniešu digitālās jaunrades spēju attīstība formālas un neformālās izglītības ietvaros,

nodrošinot arī iespējas zināšanu tūlītējai pielietošanai, t.sk. caur interešu izglītības un moderno tehnoloģiju jaunrades centru attīstību.

Mērķis: Privātais sektors ir prasmīgs ieviest digitālās tehnoloģijas ražošanā un pakalpojumu sniegšanā (tajā skaitā mākslīgo intelektu, datu analītiku, automatizāciju), lai paaugstinātu konkurētspēju uzlabotu esošos un veidotu jaunus produktus un pakalpojumus. Katrā nozarē ir attīstītas spējas pielietot un ieviest digitālos risinājumus, lai transformētu darbības procesus un pilnveidotu produktus un pakalpojumus.

4.1.3 Pakalpojumu un sistēmu veidošana

Mērķis: Valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu un īpaši - kompetenču centru darbinieki ir prasmīgi ieviest digitālās tehnoloģijas (tajā skaitā mākslīgo intelektu, datu analītiku, automatizāciju), lai uzlabotu darbības produktivitāti, pakalpojumus iedzīvotājiem, kā arī efektīvi risinātu sabiedrības un klimata izaicinājumus. Tehnoloģiju iespējas plaši tiek izmantotas izglītībā un veselības aprūpē. Valsts pārvaldēs strādājošo lomām tiek noteikti digitālo prasmju kompetenču modeļi un minimālās prasības, kā arī tiek sistēmiski plānota un organizēta individualizētā nepieciešamībā balstīta digitālo prasmju pilnveide. Sekmēta Latvijas komersantu digitālo prasmju attīstība, mazinot digitālo nošķirtību un ceļot darbinieku kvalifikāciju aktuālāko digitālo rīku un sistēmu apgūvē, kas komersantiem ļaus mazināt ierobežojumus savā darbībā izmantot jaunās digitālās tehnoloģijas, veicinās konkurētspēju un efektivitāti.

4.1.4 Ietekme, peļņa

Mērķis: Izveidota atbalsta sistēma, lai attīstītu digitālo inovāciju radīšanai un komercializēšanai nepieciešamās prasmes, kas izmantojot inovāciju infrastruktūru ļauj efektīvi risināt sabiedrības aktuālos izaicinājumus, būtiski paātrināt tautsaimniecības digitālo transformāciju, kā arī radīt starptautiski konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību. Ir ieviesta pieeja lietišķo pētniecību realizēt kā pakalpojumu, kura virsmērķis ir radīt pievienoto vērtību klientam, iekļaujoties sistēmiskā procesā, kur pētniecības rezultāts attīstītās produktos un pakalpojumos, kā arī tālāk tiek komercializēts.

4.1.5 Digitālās prasmes izglītības sektorā

Mērķis: Digitālo prasmju attīstība un izmantošana notiek visa izglītības procesa ietvaros visaptveroši, sniedzot izglītojamajiem iespēju praktiski izmantot prasmes mācību procesā. Pabeidzot noteikto formālās izglītības posmu, absolventi ir apguvuši vispusīgu tehnoloģiju pratību. IKT jomas speciālistu sagatavošana notiek ciešā sadarbībā ar nozares asociācijām un darba devējiem, t.sk. attīstot elastīgas pieejas kvalifikāciju iegūšanai. Tiek formāli atzītas gan vienlaidus mācību procesā iegūtas zināšanas, gan pašvadītā un individualizētā procesā, tādejādi veicinot indivīda ieinteresētību pastāvīgā profesionālā pilnveidē un sagatavojot to aktuālajām sabiedrības, tautsaimniecības vajadzībām un nākotnes tendencēm. Tiek nodrošinātas digitālo tehnoloģiju iespējotas mācību metodes, kas nodrošina augstu izglītības kvalitāti un pieejamību.

4.1.6. Digitālās prasmes veselības sektorā

Mērķis: Panākt, ka Latvijā ārstniecības personu un veselības aprūpē nodarbināto digitālās prasmes un kompetences veicina veiksmīgu, efektīvu un ētisku digitālo risinājumu ieviešanu un

izmantošanu veselības nozarē, lai veselības veicināšanas, slimību profilakses un veselības aprūpes pakalpojumi būtu efektīvāki, kvalitatīvāki un pacientiem pieejamāki, kā arī tiku attīstītas prasmes

4.2. Rīcības virziens „Digitālā drošība un uzticamība”

Vīzija: Latvijas iedzīvotāji un uzņēmēji jūtas vismaz tikpat droši un aizsargāti digitālajā telpā, kā fiziskajā vidē, tāpēc drošības apdraudējumi vai bažas par tiem nekavē digitālo pakalpojumu attīstību un izmantošanu.

Mērķis: Augstu digitālās drošības un uzticamības līmeni Latvijas digitālajā telpā nodrošina mūsdienīgas kibernetikas politikas īstenošana, uzticamas elektroniskās identifikācijas un citu uzticamības pakalpojumu intensīva izmantošana, kā arī personu datu un citu tiesību efektīva aizsardzība digitālajā vidē.

4.2.1. Digitālās drošības politikas attīstība

Vīzija: Valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu noturība pret kibernetikas draudiem ir labā līmenī un tā tiek pastāvīgi pilnveidota atbilstoši jauniem apdraudējumiem un jaunām tehnoloģiskajām iespējām. Valsts pārvaldes un privātie sektori sadarbojas ne tikai kibernetikas politikas veidošanā un drošības incidentu atklāšanā un novēršanā, bet arī tautsaimniecībai nozīmīgu IKT risinājumu darbības nepārtrauktības nodrošināšanā krīzes situācijās.

Mērķis: Ieviest kvantu tehnoloģijas datu pārraides un datu apstrādes risinājumos kritiskās valsts datu apstrādes jomās un definēt politiku to pielietojumiem valsts pārvaldē un tautsaimniecībā.

Mērķis: Sabiedrības digitālā apdraudējuma novēršanai ir ieviests IS, iekārtu un MI risinājumu uzraudzības ietvars.

4.2.2 Elektroniskā identitāte un uzticamības pakalpojumi

Vīzija: Kvalificētu elektroniskās identifikācijas līdzekļu un uzticamības pakalpojumu intensīva izmantošana kļūst par ierastu praksi Latvijas digitālajā telpā, efektīvi minimizēt ar identitātes viltošanu saistītos kibernetikas riskus tajā.

Mērķis: Plaši izmanto gan publiskajā, gan privātajā sektorā kvalificētas elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumus. Nodrošināt, lai nacionālos elektroniskās identifikācijas līdzekļus var izmantot autentifikācijai visiem valsts un privātā sektora pakalpojumiem, kur Latvijas digitālajā vidē nepieciešams pārbaudīt fiziskās personas identitāti.

Mērķis: Attīstīt nacionālās elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumu platformas pakalpojumus, tajā skaitā ieviešot efektīvus risinājumus uzticamai digitālai identifikācijai pakalpojumu saņemšanai fiziskajā vidē, kā arī dinamiskus biometriskus datus apstrādājošus risinājumus elektroniskās identifikācijas līdzekļu attālinātai izsniegšanai un citiem elektroniskās identifikācijas shēmu papildinājumiem.

4.2.4 Patērētāju tiesību aizsardzība digitālajā vidē

Vīzija: Patērētāju tiesības, izmantojot digitālos pakalpojumus, ir aizsargātas vismaz tikpat labi, kā patērētāju tiesības tradicionālo pakalpojumu izmantotājiem. Bažas par patērētāju tiesību aizstāvības iespējām neierobežo digitālo pakalpojumu izmantošanu.

Mērķis: Ir nodrošināta patērētāju aizsardzība pret digitālo apdraudējumu un ir ieviests IS, iekārtu un MI risinājumu uzraudzības ietvars.

4.2.5 Interneta lietotāju aizsardzība pret kaitīgu saturu

Vīzija: Latvijas interneta lietotāji ir pasargāti no kaitīga un maldinoša satura Latvijas digitālajā telpā, kā arī spēj novērtēt informācijas avotu, prot to pārbaudīt, izvērtēt, zina savas tiesības un spēj vērsties pēc palīdzības problēmsituāciju gadījumos, tādejādi izvairoties no nevēlama digitālā satura ietekmes.

Mērķis: Latvijas digitālajā telpā tiek nodrošināts, ka ikviena persona (t.sk. arī, piemēram, personas ar invaliditāti) bez jebkādas diskriminācijas var piekļūt drošai digitālai telpai un uzticamiem digitālajiem plašsaziņas līdzekļiem un var līdzdarboties, izpausties, meklēt informāciju un izmantot visas savas tiesības digitālajā vidē.

4.3 Rīcības virziens „Telekomunikāciju pakalpojumu pieejamība”

Vīzija: Latvijas iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir nodrošināti un pieejami atbilstoši elektronisko sakaru pakalpojumi esošo digitālās telpas iespēju izmantošanai un to paplašināšanai, tai skaitā ļaujot apvienot digitālo un fizisko telpu, tādejādi radot jaunus pakalpojumus un palielinot esošo pakalpojumu kvalitāti.

Mērķis: Elektronisko sakaru pakalpojumi pieejami apjomā un kvalitātē, kas nepieciešami inovāciju, tautsaimniecības un mājsaimniecību vajadzībām, kā arī rada pilnvērtīgu elektronisko sakaru vidi inovācijām, nodrošinot platformu jaunam tehnoloģiskam lēcienam sabiedrības digitālajā transformācijā, sniedzot iespējas pilnīgi jaunas realitātes ieviešanai.

4.3.1 Elektronisko sakaru tīkli un tīklu infrastruktūras kartēšana. Infrastruktūras koplietošanas veicināšana un atbalsta infrastruktūras pieejamība.

4.3.1.1. Vidējās un pēdējās jūdzes elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras attīstīšana.

Vīzija: Vienlīdzīgs, ātrs un kvalitatīvs elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinājums visā Latvijas teritorijā visiem iedzīvotājiem, valsts un pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem.

Mērķis: Nodrošināt sabiedrībai un tautsaimniecības attīstībai vismaz minimāli nepieciešamo sakaru infrastruktūras pieejamību:

- Izstrādāts tiesiskais regulējums autonomo dronu satiksmes regulēšanai un kontrolēšanai. Nepārtraukts un kvalitatīvs 4G pārklājums uz visiem valsts autoceļiem un pašvaldību ceļiem.
- Visām mājāsaimniecībām nodrošināta interneta pieslēguma pieejamība ar vismaz 100 Mb/s lejupielādes ātrumu, ko var uzlabot līdz gigabita ātrumam.
- 5G pārklājums visām lielajām pilsētu teritorijām 50% apjomā (Latvijā – Rīga, Jelgava, Liepāja, Daugavpils) un visām sauszemes transporta maģistrālēm.
- Izstrādāts tiesiskais regulējums attālināti vadāmu transportlīdzekļu ekspluatācijai uz koplietošanas ceļiem un autonomi vadāmu transportlīdzekļu testēšanai.

4.3.1.2 Infrastruktūras koplietošanas veicināšana un atbalsta infrastruktūras pieejamība.

Vīzija: Plaši koplietojam sakaru nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūru, tādejādi gūstot lielāku kopējo labumu no investīcijām.

Mērķis: Savienojamības paziņojumā nosprausto mērķu sasniegšanai, kā arī attīstoties tehnoloģijām un pieaugot pieprasījumam pēc ātrdarbīga elektronisko sakaru tīklā nodrošināmiem pakalpojumiem, jāpalielina komersantu un valsts kapitālsabiedrību motivācija infrastruktūras koplietošanai, tādejādi samazinot tīkla attīstības izmaksas.

4.3.1.3 Piekļuves elektronisko sakaru pakalpojumiem un infrastruktūras kartēšana.

Vīzija: Plaši koplietojam sakaru nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūru, tādejādi gūstot lielāku kopējo labumu no investīcijām. Tirgus un tautsaimniecības dalībniekiem ir pieejama informācija par resursu un pakalpojumu pieejamību, kā arī to kvalitāti.

Mērķis: Veikt elektronisko sakaru pakalpojumu, infrastruktūras pieejamības un kvalitātes ģeogrāfisko kartēšanu un nodrošināt reāllaika monitoringu un tiešsaistes informācijas pieejamību par pakalpojumu kvalitāti.

4.3.2 IPv6 ieviešanas veicināšana

Vīzija: Valsts pārvalde pakāpeniski pāriet uz IPv6 adresāciju, tādejādi motivējot arī privāto sektoru sekot šim paraugam. Rezultātā tiek pilnveidota IoT komponentu identificēšana un pārvaldība, uzlabota elektronisko sakaru tīklu drošība, kā arī tiek veicināta M2M un IoT risinājumu ieviešana.

Mērķis: Lai uzlabotu elektronisko sakaru tīklu drošību un veicinātu M2M un IoT risinājumu ieviešanu, visā valsts pārvaldē un privātajā sektorā ieviests IPv6.

4.4 Rīcības virziens „Tautsaimniecības (t.sk valsts pārvaldes) digitālā transformācija”

Vīzija: Digitāliem darba procesiem, digitāliem produktiem un pakalpojumiem ir izšķiroša nozīme Latvijas tautsaimniecības funkcionēšanā, samazinot klātienē un manuālu apstrādi kārtojamu jautājumu loku līdz absolūti nepieciešamajam minimumam. Transformējam

komunikāciju un datu apmaiņu no dokumentu aprites uz datu apriti. Koplietojam sabiedrībai vērtīgus privātpersonu uzturētus datus un publiskās pārvaldes datus. Digitālo pakalpojumu platformas sniedz nozīmīgu ieguldījumu valsts digitālajā infrastruktūrā.

Mērķis: Panākt strauju progresu Latvijas tautsaimniecības digitalizācijā, tai skaitā atverot valsts pārvaldes rīcībā esošos datus un digitālo pakalpojumu platformas arī komerciāliem pielietojumiem.

4.4.1 Pakalpojumu platformas

Vīzija: Valsts pārvaldes Pakalpojumu platformas ir koplietojamas kā publiskajā sektorā tā ārpus tā, un tās ir atvērtas, sadarbībspējīgas un viegli pieejamas sadarbībai ārpus publiskā sektora kā nacionāli, tā Eiropas Savienības ietvaros, vienlaikus garantējot personas datu aizsardzības tiesības un infrastruktūras drošību.

Mērķis: Nodrošināt priekšnosacījumus komercsektora digitalizācijai un savienotu digitālo pakalpojumu attīstībai, kā arī automatizācijai, nodrošinot ārpus publiskā sektora ietvariem izmantojamu valsts platformu izveidi un darbību. Valsts pārvaldes platformas tiek koplietotas gan Latvijas sabiedrībā, gan Eiropas Savienībā, kur sabalansējot privātās un publiskās intereses par datu apstrādes un glabāšanas pakalpojumiem maksā platformas lietotājs.

4.4.2 Datu pārvaldība, atvēršana un analīze

Vīzija: Sabiedrība, īpaši valsts pārvalde, datus uztver kā vērtīgu resursu un atbilstoši pārvalda, tai skaitā to kopīgi izmantojot un radot jaunu vērtību. Izmanto datus analītikā, automatizācijā, robotizētu sistēmu veidošanā, mašīnmācīšanas pielietošanā, spēj pieņemt datus balstītus lēmumus. Dati par personu ir primāri personas īpašums.

4.4.2.1 Datu pārvaldības ietvars

Vīzija: Valsts pārvalde spēj pilnvērtīgi funkcionēt, tai skaitā veidot politiku un sniegt valsts pakalpojumus, mijiedarbojoties ar fizisko realitāti vien pastarpināti - balstoties uz pārvaldāmo jomu vides, fiziskās infrastruktūras, resursu, personu, mantisko vērtību, norišu un parādību digitālajiem dvīņiem.

Mērķis: Valsts pārvaldē izveidots visaptverošs datu pārvaldības tiesiskais un organizatoriskais ietvars, un ieviesta datu pārvaldības prakse, kurā vienveidīgi un profesionāli un mērķtiecīgi tiek īstenoti datu pārvaldības procesi, lai valsts pārvaldē uzturētiem datiem nodrošinātu augstu vērtību, kvalitāti un izmantojamību tautsaimniecībā.

4.4.2.2 Fizisko personu datu aizsardzība

Vīzija: Latvijas pārvaldes institūcijas, uzņēmēji apzināti un efektīvi sadarbojas, sabiedrības un iedzīvotāju interesēs aizsargājot un apstrādājot sabiedrības locekļu personas datus. Sabiedrība apzinās šādas sadarbības nepieciešamību un izmanto tehniskos risinājumus tās efektīvai īstenošanai.

Mērķis: Pilnveidoti personas datu aizsardzības organizatoriskie un tehniskie risinājumi, kā arī personu datu aizsardzības prakse, skaitā praktiskais tehniskās jaunrades process, lai nodrošinātu drošas un personas privātumam draudzīgas Latvijas digitālās vides veidošanos.

4.4.2.3 Nacionālā datu pārvaldības platforma

Vīzija: Nacionālajā datu pārvaldības platformā sakņotā datu koplietošanas ekosistēma ir devusi nepieciešamo impulsu datu ekonomikas izaugsmei, nodrošina pilnvērtīgu tās asinsriti, ļaujot datu ekonomikai ieņemt būtisku lomu digitāli transformētajā Latvijas tautsaimniecībā.

Mērķis: Izveidota unificēta datu pārvaldības infrastruktūra, kurā pēc vienotiem principiem tiek nodrošināta plaša publiskā un privātā sektora datu koplietošana, tai skaitā pārrobežu līmenī.

4.4.2.4 Digitālais “Es”

Vīzija: Iedzīvotāji un uzņēmēji apzinās un uztver sevi, kā savu datu īpašniekus, ir informēti par saviem datiem un tos pilnvērtīgi pārvalda, atbildīgi koplietojot un kontrolējot to izmantošanu starp tautsaimniecības dalībniekiem, tādējādi veicinot uz personu orientētu augtākas pievienotās vērtības pakalpojumu attīstību tautsaimniecībā.

Mērķis: Iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir nodrošināta vienota, ērta piekļuve viņu datiem valsts iestāžu informācijas sistēmās. Iedzīvotāji un komersanti var ērti pieprasīt, piešķirt un pārvaldīt piekļuvi saviem datiem, izmantošanai privātpersonu pakalpojumos un publisko personu pakalpojumos gadījumos, kad ir nepieciešama personas ierosināta datu apstrāde.

4.4.3 Finanšes un nodokļi

Vīzija: Drošāka, lētāka, ātrākā finanšu sistēma.

Mērķis: Finanšu apkalpošanas izmaksas samazinātas par 20%.

4.4.3.1 Digitālo aktīvu attīstība

Vīzija: Iedzīvotājiem pieejami uzticami rīki darbībām ar digitālajiem finanšu aktīviem. Digitālo aktīvu regulējuma mehānisms ir pielīdzināts tradicionālo aktīvu mehānismam.

Mērķis: Pilnveidots normatīvais regulējums darbībām ar digitālajiem finanšu aktīviem, kas pielīdzina tos tradicionālajiem finanšu aktīviem.

4.4.3.2 Finanšu dokumentu maiņvieta

Vīzija: Drošāka un ātrāka finanšu dokumentu aprīte.

Mērķis: Izveidot notarizēto maiņvietu strukturētajiem finanšu dokumentiem un izstrādāt normatīvo regulējumu.

4.4.3.3 Inovatīva un efektīva maksājumu infrastruktūra

Vīzija: Fiziskām un juridiskām personām ir pieejami ātri, lēti un droši maksājumu pakalpojumi.

Mērķis: Valsts sektorā ieviesta zibmaksājumu sistēma.

4.4.3.4 Viedie līgumi

Vīzija: Fiziskām un juridiskām personām pieejami vismaz daļēji automatizēti izpildāmi līgumi.

Mērķis: Ir izveidots viedo līgumu izveides, apstrādes un uzglabāšanas tiesiskais regulējums. Valsts informācijas sistēmas, kuru darbības jomā ir paredzams plašs viedo līgumu pielietojums, ir savietojamas ar viedo līgumu risinājumiem.

4.4.4 Vides pārvaldības digitalizācija

Vīzija: Sabiedrība un uzņēmēji apzinās savu iesaisti un atbildību ilgtspējīgas vides saglabāšanā un attīstībā, piedaloties vides un vides datu pārvaldības procesos. Digitālās tehnoloģijas veicina būtisku vides pārvaldības attīstības progresu. Izmantojot digitālos risinājumus, vides pārvaldībā maksimāli samazināts manuāla un klātienē darba apjoms, uzlabota informācijas kvalitāte situācijas novērtēšanai un datus balstītu lēmumu pieņemšanai.

Mērķi:

1. Digitāli transformēt vides pārvaldības procesus (piesārņoto vietu pārvaldība, atkritumu apsaimniekošana, dabas resursu izmantošana, vides informācija un monitorings, ūdens un gaisa monitorings, vides pārmaiņas), vides uzraudzībā izmantojot gan viedas datu ieguves tehnoloģijas (piemēram, sensori, droni), gan sabiedrības līdzdalību, veicot ietekmes modelēšanu un novērtēšanu (tajā skaitā, pielietojot mākslīgā intelekta un lielo datu analīzes iespējas), kā arī - veicot seku novērtēšanas rīcības plānošanu un īstenošanu.
2. Vides piesārņojošo darbību un to ierobežojošo pasākumu, katastrofu ietekmes un vides pārmaiņu modelēšana.
3. Digitāli transformēt katastrofu pārvaldību vides jomā, nodrošinot datus balstītu risku pārvaldību un preventīvo pasākumu izstrādi, automatizējot katastrofu agrīno brīdināšanu un identificēšanu, katastrofu attīstības modelēšanu un vadīšanu, tajā skaitā, izmantojot sensoru un dronu tehnoloģijas.
4. Digitalizēt vides un ģeotelpiskos datus, izveidojot vides "digitālo dvīni", datu digitalizēšanā iesaistot sabiedrību un nodrošinot šo datu apriti un kopīgu izmantošanu dažādās ekonomikas attīstības jomās.

4.4.5. *Sabiedriskā drošība, kārtība un tieslietas*

Vīzija: Pilnībā digitalizēts izmeklēšanas un tiesvedības process, centralizēta informācijas pieprasīšana un saņemšana digitālā vidē. Automatizēts paziņojumu iesniegšanas kanāls oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”

Mērķis: Digitalizēts “Izmeklēšanas un tiesvedības process”, kas ietver tiesībsargājošo, tiesu sistēmas un soda izpildes iestāžu pamatdarbības jomu pilnīgu procesu digitalizāciju. Nodrošināta datu elektroniska apmaiņa izmantojot valsts datu apmaiņas koplietošanas risinājumus. Administratīvā sloga samazinājums procesā iesaistītajām institūcijām un sabiedrībai kopumā, Sabiedrības uzticības paaugstināšanās tiesām un tiesībsargājošām iestādēm, vienlaikus veicinot sabiedrības drošību arī kā arī radot uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi.

Izmeklēšanas un tiesvedības, kā arī sodu izpildes procesos iesaistīto personu elektroniska informācijas pieprasīšana un saņemšana, centralizēta informācijas pieejamība E-lietas vienotajā publiskajā portālā. E-lietas programmas attīstībā ietverti EK pārrobežu projektu rezultāti (t.sk. ES pilsoņu, komersantu iesniegtās prasības Latvijas tiesā, ES institūciju pieprasījumu izpilde Latvijas institūcijās). Personu uzklaušīšana administratīvā procesa ietvaros ir iespējama attālināti (attālinātais digitālais aģents, Latvija.lv).

Mērķis: Modernizēta valsts noteikto oficiālo paziņojumu apstrādes sistēma un ieviests jauns e-pakalpojums iedzīvotājiem oficiālo paziņojumu elektroniskai iesniegšanai publicēšanai oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” (tiešsaistē aizpildāmas dinamiskās formas. Apvienota oficiālo publikāciju un sistematizētu normatīvo aktu piekļuves kanāla izstrāde - vienas pieturas aģentūras principa ieviešana attiecībā uz tiesiskās informācijas pieejamību.

Mērķis: Digitāli transformēta sabiedrības drošības pārvaldība krīzes situācijās - ieviestas katastrofu ietekmes agrīnas brīdināšanas spējas, nodrošināta ietekmes eskalācijas simulācija, izmantojot infrastruktūras digitālo dvīni, evakuācijas plānošana, izveidota apziņošanas sistēma (sirēnu sistēma ar runas apziņošana, SMS, u.c. komunikācijas veidi).

Ieviestas katastrofu un krīzes vadības spējas- resursu pieejamības vadība, civilās aizsardzības resursu pārvaldība (ugunsdzēsējiem ūdenstilpņu pieejamība, ķīmikāliju pieejamība, indikatīvā uzskaitē resursiem, degvielas, lauksaimniecības, būvtehnikas pieejamība, veselības aprūpes resursu pieejamība).

4.4.6. *Sabiedrības sociālā labklājība un veselība*

Vīzija: Individīda veselīgā mūža pagarināšanu un dzīves kvalitāti nodrošina datus un digitalizētā informācijā balstītu valsts un privāto pakalpojumu ekosistēma, kas nemanāmi, proaktīvi un kompleksi rūpējas par personas labsajūtu un veselību, nodrošinot iespēju personai kā savu datu īpašniekam pilnvērtīgi pārvaldīt un kontrolēt to izmantošanu.

Mērķis:

1. Nodrošināta personas medicīnas aprūpei nepieciešamās informācijas un datu pieejamība un kopīga izmantošana ārstniecības iestādēm un personālam transformētā e-veselības risinājumu arhitektūrā, kas balstās uz valsts datu apmaiņas un atvieglojumu pārvaldības koplietošanas risinājumiem, tajā skaitā, nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību citās ES valstīs.
2. Īstenota Stacionārās un ambulatorās aprūpes procesu digitalizācija un plānošana, uz vērtību un pacienta labsajūtu orientētas veselības aprūpes nodrošināšanai.
3. Personas fiziskās un emocionālās labklājības vairošana tiek nodrošināta vienotā personas dzīvesveida un sociālās aprūpes proaktīvu pakalpojumu ekosistēmā, kurā tiek koplietoti un padziļināti analizēti un izmantoti valsts, komersantu un personas rīcībā esošie, personas pārvaldītie fizioloģiskie, dzīvesveida un uztura dati.
4. Uztura jomā ir nodrošināta mašīnlasāmu datu pieejamību par pārtikas produktiem (pārtikas produktu pasēs) un to sastāvu (ES līmeņa jautājums).
5. Īstenota veselības aprūpes nozares digitālā transformācija, papildinot tradicionālās pieejas veselības aprūpē ar MI tehnoloģiju, t.sk. mašīnmācīšanās, i pielietojumiem, piem., zāļu saderības novērtēšanai, ārstēšanas rekomendāciju izstrādei, un papildinātās realitātes tehnoloģiju pielietojumiem.
6. Ieviestas jaunas ārstniecības metodes, tai skaitā personalizētā medicīna, kas balstīta indivīda datu, tai skaitā personas genoma un personas mikrobioma genoma sekvenču datu, kā arī fizioloģisko, dzīvesveida un uztura datu padziļinātā analīzē, nodrošina iespēju precīzi izvēlēties konkrētai personai efektīvākos ārstniecības scenārijus un līdzekļus.
7. Izveidota nacionālā Biobanka, kas izmantojot valsts datu apmaiņas koplietošanas risinājumus nodrošina iedzīvotāju genoma sekvenču datu kopīgu izmantošanu personalizētās medicīnas un medicīnas pētniecības un inovāciju attīstībai.
8. Veselības nozares pārvaldībā ieviesta uzlabota datu analīzē pamatotu lēmumu pieņemšanas prakse, kuras īstenošanai izveidots veselības jomas, t. sk. pacientu, sekundāro (anonimizēto un atvasināto) datu ezers, izveidots veselības aprūpes resursu digitālais dvīnis, ārstniecības iestādes un ārstniecības personas veic tiešsaistes mērījumus par ārstniecības rezultātiem.
9. Veselības nozares vadošās iestādes, ārstniecības iestādes, ārstniecības personas un nozares pētnieki analizē uzkrāto mērījumu rezultātus, u.c. veselības jomas datus, identificē kļūdas, izstrādā un veic uzlabojumus, tādējādi Veicinot ārstniecības iestāžu un veselības aprūpes procesu efektivitāti.(pie rīcības apraksta rezultātiem - personai ir primāri datu pārvaldītājs, tiesības pieprasīt datus, pēc personas nāves dati kļūst par valsts īpašumu un veido nācijas genofonda kultūrvēsturisko mantojumu).

4.4.7. Mašīntulkošana un valodas tehnoloģijas

Vīzija: ES valstu digitālā telpa (vienotais digitālais tirgus) ir piekļūstama Latvijas iedzīvotājiem latviešu valodā drukātā, audiālā un vizuālā formā, kā arī Eiropas iedzīvotājs mijiedarbojas ar Latvijas digitālo telpu dzimtajā valodā. Čatboti ir spējīgi patstāvīgi, automātiski veidot saturu, ir personības iezīmes un var simulēt atsevišķas personības vai atsevišķu profesiju profesionālo valodu.

Mērķis:

Valodu tehnoloģiju attīstība – Izveidot vizuālo saziņas formu čatbotu platformā. Pašmācošie, paštrenējošie čatboti. Čatbots pats spēj sintezēt zināšanas, čatbotam var definēt valodas stilu un dažādu nozaru profesionālās valodas iezīmes.

Valodu tehnoloģijas kā būtiska sastāvdaļa privātā sektora IKT pakalpojumu struktūrā – Esam viena no vadošajām valstīm Eiropā valodu tehnoloģijā. Tiek attīstīta valodu tehnoloģiju biznesa nozare, kas ir rentabla un starptautiski konkurētspējīga.

Apakšmērķi.

1. Latvijas digitālā telpa pielāgota, lai tās teksta, audio un video saturs būtu pieejams cilvēkiem ar redze, dzirdes, kustību un uztveres traucējumiem, (piemēram, disleksiju) u.c. Latvijas un citu ES dalībvalstu iedzīvotājiem.
2. Tiek izveidota tautsaimniecībā kopīgi izmantojama atvērta nacionālā valodu tehnoloģiju pakalpojumu platforma, kas nodrošina MU pakalpojumu pieejamību, izmantojot valodu tehnoloģijas.

4.4.8 Kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība digitālajā vidē

Vīzija: digitālais kultūras mantojums ir plaši pieejams sabiedrībai, ir izveidota tāda digitālā kultūras mantojuma platforma un datu ekosistēma, kas nodrošina modernu pētniecības metožu pielietojumu, satura izmantošanu izglītības procesos un tā atkalizmantošanu uzņēmēju risinājumos un pakalpojumos. Kultūras mantojums tiek plaši izmantots virtuālās un paplašinātās realitātes produktos.

Mērķis: Valsts nodrošina platformu un saturu kultūras vērtību digitālai izplatīšanai, kas ļauj attīstīties pakalpojumu ar pievienoto vērtību, īpaši papildinātās un virtuālās realitātes pakalpojumiem. Izveidota publiski pieejama bibliotēka virtuāliem kultūrvēsturiskiem 3D objektiem, tai skaitā muzeju krājumos esošo objektu digitālais dvīnis, un tie ir pieejami sevišķi virtuālās un paplašinātās realitātes lietojumiem. Nodrošināta kultūras mantojuma informācijas semantiskā un tehnoloģiskā sadarbība.

Mērķis: Nacionālā mašīnmācīšanās resursu attīstība - nodrošināt latviešu valodai svarīgākos valodas resursus ilgtspējīgai valodas tehnoloģiju attīstībai un plašam pielietojumam digitālajā telpā.

Mērķis: Starptautiskā dabīgās valodas mašīnmācīšanās akadēmijas izveide virtuālo robotu apmācībai, dabīgo valodu semantikas digitalizācijas nodrošināšanai.

Mērķis: Bibliotēku nozare nodrošina kultūras vēsturiskā mantojuma satura digitālās formas (digitālā dvīņa) pielāgošanu un pieejamību inovatīvu risinājumu mašīnmācīšanās vajadzībām.

Mērķis: Izveidota uz digitālās telpas attīstību vērsta humanitāro zinātņu un kultūras infrastruktūra un tās pakalpojumi, tai skaitā teksta, skaņas un attēlu atpazīšanai, personu identificēšanai,

4.4.9 Moderna un atvērta valsts pārvalde

Vīzija: Digitālo tehnoloģiju vide ir jaunā valsts pārvaldes realizācijas un norises telpa, kas efektīvi organizēta kalpo un sniedz labāko vērtību sabiedrībai. Sabiedrība apzinās sevi kā valsts pārvaldības daļu un iesaistās tās īstenošanā. Valsts pārvaldes digitālā telpa intuitīvi apzina vajadzības un nemanāmi rūpējas par personu. Valsts pārvaldes digitālā telpa nerada apgrūtinājumus personai.

4.4.9.1 Valsts pārvaldes pakalpojumu digitālā transformācija - klientorientēta procesu optimizācija

Vīzija: Iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir pieejami ap dzīves notikumiem organizēti proaktīvi, integrēti un optimāli nodrošināti valsts pakalpojumi, kas risina sabiedrības vajadzības un nodrošina augstu pievienoto vērtību un maksimālu labumu iedzīvotājam, uzņēmējam un sabiedrībai kopumā.

Mērķis: Valsts pārvaldes pakalpojumi pārveidoti, organizējot tos no personas skatu punkta, un to piedāvājums ir proaktīvs un personalizēts un vērsts uz vērtību personai. Valsts pārvaldes pakalpojumi ir atvērti, lai veidotu vienotu valsts un komercsektora pakalpojumu piedāvājuma kopumu personai.

4.4.9.2 Valsts pārvaldes pakalpojumu digitālā transformācija - daudzkanālu piegāde

Vīzija: Valsts pārvaldes pakalpojumi sabiedrībai pieejami ērti, atbilstoši vienas pieturas aģentūras principam kā digitālajā, tā analogā vidē, pieprasot pēc iespējas mazu pakalpojuma saņēmēja iesaisti un pūles saņemot pakalpojumu.

Mērķis: Valsts pakalpojumi sniegti primāri digitāli, nodrošinot to saņemšanu personai piemērotākajā, vienotā lietotāja pieredzē balstītā veidā. Klātienē pakalpojumi tiek sniegti ģeogrāfiski pieejamā vienotā, profesionālā tīklā. Digitālajā vidē radīta iespēja pieprasīt valsts pakalpojumus un sazināties ar valsts un pašvaldību iestādēm, izmantojot audio un video komunikācijas iespējas, piemēram, videoiesnieguma formā.

4.4.9.3 Pilnībā digitalizēta un datu vadīta valsts pārvaldes pamatdarbība

Vīzija: Valsts pārvaldes iestādes organizē savu darbu un savstarpēji sadarbojas tikai digitāli, izmantojot visām iestādēm pieejamu, vienotu strukturētu datu telpu.

Mērķis:

Valsts pārvaldes sadarbība un pakalpojumu sniegšana balstās uz mašīn-interpretējamu un automatizējamu datu un uzdevumu apriti, datus balstītu situācijas novērtējumu, lēmumu pieņemšanu, pakalpojumu pieteikumu apstrādi un sniegšanu, incidentu, problēmu risināšanu un saziņu ievērojot informācijas vienreizes principu. Valsts pārvaldes sadarbības un pakalpojumu sniegšanas vide tiek veidota izmantojot nacionālās un ES koplietošanas platformas un komponentes.

Mērķis: Valsts pārvaldē iestāžu pamatdarbības, tai skaitā, valsts pakalpojumu sniegšanas un politikas ieviešanas, kā arī atbalsta procesi tiek uzraudzīti, novērtēti, analizēti un pilnveidoti izmantojot datu analītikas metodes un rīkus. Plašai valsts pārvaldes datu analītikas spēju attīstībai un datus balstītas pārvaldības prakses un kultūras ieviešanai valsts pārvaldes iestādēs tiek izveidots datu analītikas kompetenču centrs.

4.4.9.4 Produktīva valsts pārvaldes darbinieku darba vide

Vīzija: Valsts pārvaldes darbinieka resurss ir ierobežots, tādēļ valsts pārvaldes darbinieku tehniskais nodrošinājums ir mērķtiecīgi veidots, lai darbinieks savu darba laiku efektīvi ieguldītu vērtības radīšanai, pēc iespējas atslogojot no darba vērtību nesniedzošiem uzdevumiem.

Mērķis:

Ieviest uz darbinieka sniegumu un efektivitāti orientētu valsts pārvaldes darbinieku virtuālo darba vidi, kura sniedz visu iespējamo atbalstu, lai pārvaldē nodarbinātie savu uzmanību un laiku varētu veltīt sabiedrībai nepieciešamās vērtības radīšanai. Ieviest “Attālināts pēc noklusējuma principu” valsts pārvaldes darbā.

4.4.9.5 Inovācija valsts pārvaldē, dizaina domāšana, valsts pārvaldes pakalpojumu digitālās transformācijas kompetences

Vīzija: Valsts pārvaldes pamatdarbības un pakalpojumu nepārtrauktās pilnveides procesā valda inovācijas gars un mērķtiecīgi tiek pielietota dizaina domāšanas pieeja.

Mērķis: Izveidot publiskās inovācijas ekosistēma un dizaina pieeja tiek pielietota kā pamata pieeja publiskā sektora darbā un modernizācijā - valsts pakalpojumos, politikas veidošanā, procesu pilnveidē, nodrošinājuma, publiskās infrastruktūras veidošanā un komunikācijā un jebkurā citā publiskā sektora pārvaldības aspektā.

4.4.9.6 Sabiedrības informēšana un iesaiste, izmantojot digitālās vides iespējas

Vīzija: Sabiedrība ir atbildīgs, sevi realizēt spējīgs, uzticams un pilnvērtīgs partneris valsts pārvaldes īstenošanā un attīstībā

Mērķis:

Izmantojot digitālās iespējas nodrošināt sabiedrībai pilnvērtīgas līdzdalības iespējas ļaujot sekot pārvaldes darbam, aktīvi iesaistīties atgriezeniskās saites veidošanā, politikas veidošanā,

likumdošanas iniciatīvu ierosināšanā un sabiedriskajā apspriešanā (tajā skaitā pašvaldību saistošo noteikumu), kā arī digitāli piedaloties referendumos un digitalizējot vēlēšanu procesa organizēšanu, tai skaitā uzlabojot drošību un kvalitāti.

4.4.9.7 Pakalpojumu pārvaldība

Vīzija: Valsts pārvaldes un starpiestāžu pakalpojumu sniegšana un attīstība tiek īstenota profesionāli to nemitīgi un mērķtiecīgi fokusējot uz sabiedrības labuma veidošanu, to pastāvīgi un sistēmiski pilnveidojot, tai skaitā mērot pakalpojumu sniegšanas efektivitāti un nodrošinot nepārtrauktu tās pieaugumu.

Mērķis: Valsts pārvaldes un starpiestāžu pakalpojumos vienveidīgi, pēc vienotas metodoloģijas vadīta un profesionāli tiek īstenota pakalpojumu dzīves cikla plānošana, kas vērsta uz vērtību, ko saņem pakalpojuma saņēmējs vai sabiedrība kopumā. Valsts pārvalde spēj apkopot un analizēt pakalpojumu raksturojošos datus pakalpojuma saņēmēja lietotāja pieredzes uzlabošanai un pakalpojuma sniegšanas efektivitātes pilnveidei. Ir pieejami kvalitatīvi dati par pakalpojumiem, kas tiek izmantoti politikas veidošanai un pakalpojumu pilnveidei. Ieviestas spējas mērīt notikumus, lai agrīnā fāzē varētu identificēt un novērst problēmas. Valsts pārvaldes pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanai tiek izveidots Valsts pakalpojumu pārvaldības un digitalizācijas metodoloģijas kompetenču centrs.

4.4.10 Racionāls valsts pārvaldes tehnoloģiju atbalsts

Vīzija: Racionāli izmantojot valsts pārvaldes rīcībā esošos resursus un kompetences, tiek nodrošināts efektīvs tehnoloģiskais atbalsts valsts pakalpojumu sniegšanai un nepārtrauktai pilnveidei, izmantojot mūsdienu tehnoloģiju iespējas, vienlaikus pēc iespējas ierobežojot atkarību no konkrētiem tehnoloģiju ražotājiem.

Cilvēkresursi – kompetenču centri un prasmes

Vīzija: Iestādes nenoslogo sevi ar IKT atbalsta pakalpojumiem, iestādes koncentrējas un resursus uztur tikai pamatdarbības attīstībai. IKT atbalsts tiek mērķtiecīgi strukturēts efektīvi izmantot pieejamos cilvēkresursus un kompetences tās grupējot pēc līdzīgām uzdevumu pazīmēm.

Mērķis: Transformēt IKT nodrošināšanas pieeju valsts pārvaldē, centralizējot kompetences centros vienveidīgu vairāku iestāžu atbalstam nepieciešamo IKT koplietošanas pakalpojumu sniegšanu, saglabājot decentralizētu, individuālu, specializētu biznesa sistēmu attīstību. Ar kompetenču centru palīdzību tiek sniegti vismaz šādi pakalpojumi - skaitļošanas un datu glabāšanas pakalpojumi, atbalsta programmatūras pārvaldības un gala iekārtu pārvaldības pakalpojumi, iestāžu administratīvo tīmekļu vietņu satura izmitināšanas un pieejamības platformas nodrošināšana, lietvedības, dokumentu vadības un uzdevumu vadības sistēmas, kā arī grāmatvedības, personāla un citu aktīvu pārvaldības (ERP) IKT nodrošinājuma pakalpojumi.

Mērķis: IKT projektu pārvaldībā ieviesta reitinga sistēma, kas dod iespēju iestādei ar zemu vai nepierādītu projektu pārvaldības kapacitāti īstenot mazus projektus, turpretī iestādei ar augstu un pierādītu projektu pārvaldības kapacitāti ļauj iestādei patstāvīgi īstenot lielāka apmēra IKT projektus. Iestādēm ar zemu vai nepierādītu projektu pārvaldības kapacitāti nepieciešamības gadījumā īstenot lielāka apjoma projektus palīdz Projektu pārvaldības kompetenču centrs.

Informāciju sistēmas (IS)

Vīzija: Iestādes nenoslogo sevi ar IS atbalsta pakalpojumiem, iestādes koncentrējas un resursus uztur tikai pamatdarbības attīstībai. Izmantojam ilgtspējīgu un videi draudzīgu IS arhitektūru.

Mērķis: Valsts pārvaldē radītās informācijas sistēmas projektētas, nodrošinot iespēju automatizēt un efektīvizēt sistēmu piegādes, uzstādīšanas, laidieņu pārvaldības, testēšanas, darbināšanas un darbības uzraudzības procesus, kurus informācijas sistēmas izmitināšanas ietvaros nodrošina infrastruktūras pakalpojumu kompetences centri, izmantojot automatizētas pārvaldības platformas. Valsts pārvaldes IS veido savstarpēji papildinošu, integrētu ekosistēmu, kas veido valsts publisko digitālo telpu. Valsts publisko digitālo telpu veido, izmantojot mūsdienīgu – modulāru, sadarbībspējīgu un atvērtu informācijas sistēmu arhitektūru, kas darbojas daudzlietotāju režīmā un kas ir videi draudzīga un efektīvi izmanto skaitļošanas resursus.

Mērķis: Valsts pārvalde radot IS efektīvi izmanto izstrādes resursus, tai skaitā izmantojot atvērtā koda tehnoloģijas un risinājumus, bez to tālākās izmantošanas ierobežojumiem. Valsts pārvaldes IS rada primāri balstoties uz atvērtā koda risinājumiem, lai nodrošinātu to tālāku izmantošanu iespējas gan Latvijā, gan ES. Izņēmumi tiek atsevišķi saskaņoti. Latvijas publiskā pārvaldē plaši izmanto ES jau radītu platformu un komponentu iespējas, nodrošinot Latvijas publiskās pārvaldes radīto platformu koplietošanas iespējas ar citām ES dalībvalstīm.

Infrastruktūra

Vīzija: Koplietojam skaitļošanas un datu glabāšanas resursus, veidojot Latvijas mākoņskaitļošanas federēto infrastruktūru, kas ir ES mākoņskaitļošanas federētās infrastruktūras būtisks dalībnieks.

Mērķis: Īstenota Valsts pārvaldes iestāžu skaitļošanas un datu glabātuvju infrastruktūras pakalpojumu konsolidācija, izveidojot 3 līdz 5 kompetenču centrus, kuri izmantojot automatizētas pārvaldības platformas nodrošina integrētus, sadarbībspējīgus un savstarpēji aizstājošus modernā IS arhitektūrā būvētu informācijas sistēmu uzstādīšanas, laidieņu pārvaldības, testēšanas, izmitināšanas un darbības uzraudzības pakalpojumus, tādejādi izveidojot bāzi nacionālā federētā mākoņa, kas mijiedarbojas ar nacionāliem publiskiem un privātiem infrastruktūras pakalpojumiem, izveidei.

Mērķis: Ieviesta efektīva, centralizēta un automatizēta finanšu resursu uzskaitē, kas projektēta, lai atbalstītu starpiestāžu pakalpojumu automatizētu izmaksās balstītu norēķinu modeli, nodrošinot

iespēju ar noteiktu regularitāti norēķināties par sniegtajiem atbalsta funkciju pakalpojumiem un būtu iespējams nodrošināt investīciju pamatlīdzekļos un to uzturēšanā attiecināšanu uz katru atsevišķu iestādes sniegtā starpiestāžu pakalpojumu veidu.

Mērķis: Ieviesta vismaz resora līmenī centralizēta valsts pārvaldes iestāžu datorizēto darba vietu, drukas iekārtu un iekšējā datortīkla attālinātā pārvaldība.

4.4.11 Komercedarbības digitalizācijas veicināšana

Vīzija: Labvēlīga un moderna uzņēmējdarbības vide, kas balstīta inovācijās, mūsdienīgu tehnoloģiju pilnvērtīgā izmantošanā, ceļot uzņēmumu produktivitāti un veicinot konkurētspēju gan vietējā, gan Eiropas un globālā mērogā.

Mērķis: Izveidot pilna cikla ekosistēmu tehnoloģiju jaunuzņēmumu un inovatīvu risinājumu attīstībai un mērogošanai, kas ietver:

- atbalstu investīciju piesaistei;
- digitālo prasmju un kompetenču attīstību;
- inovatīvo risinājumu testēšanu un pilotēšanu;
- gala produkta ražošanas uzsākšanu;
- ražošanas mērogošanu;
- eksporta un pārrobežas tirdzniecības kanālu pilnveidošanu.

Mērķis: Komersanti īstenojot digitālo transformāciju mērķtiecīgi un pilnvērtīgi izmanto un ievieš digitālos risinājumus, lai būtu produktīvi un konkurētspējīgi, rada augstvērtīgus digitālos produktus un pakalpojumus, kā arī iekļaujas starptautiskajos tirgos un piegādes ķēdēs. Komersanti izmanto digitālo prasmju attīstīšanu (darbaspēka un vadības līmenī) kā uzņēmējdarbības efektivitāti veicinošu faktoru.

Mērķis: Finanšu uzņēmējdarbības procesi ir digitalizēti ieviešot mašīnlasāmu datu aprites pieeju, veidojot uzticamu, automatizētu, robotizētu uzņēmējdarbības un finanšu vidi. Valsts rada priekšnosacījumus jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai, piem., attīstot saskarnes, koplietošanas platformas, komersantu API (*ang. val. application programming interface*) piekļuves izveidei, veicinot mākoņpakalpojumu izmantošanu u.c.

4.4.12 Zinātnes procesu digitalizācija

Vīzija: Zinātnes digitālā transformācija nodrošina uz vērtību orientētu pieeju, Latvijai kļūstot par rietumu kultūrai vērtīgu zināšanu radītāju valsti. Ir attīstīta zinātnes kapacitāte privātajam sektoram, spējot attīstīt pašpietiekamas pētniecības struktūrvienības un valsts pētniecības

organizācijām nodrošinot savu pētniecības spēju un pētniecības rezultātu koplietošanu, ES un Latvijas mērogā. Latvijas zinātniski pētnieciskie resursi pielāgojas un kļūst daļu no Latvijas tautsaimniecības digitālās transformācijas, un īpaši IT nozares, pārejai no dabas un zemas IT kvalifikācijas cilvēku resursos balstītas ekonomikas uz zināšanu ietilpīgu un augstas pievienotās vērtības ekonomiku un tās ilgtspējīgu izaugsmi. Zinātne un pētniecība ieņem sistēmisku lomu produktu un pakalpojumu dzīves ciklā.

Mērķis: Praksē ir ieviesti atvērtās zinātnes principi, nodrošinot pētniecības datu un zinātnisko publikāciju pārvaldību un publisku pieejamību ievērojot FAIR (*Findability, Accessibility, Interoperability, and Reuse*) principu, nodrošinot digitālo pētniecības datu infrastruktūru un rīku pieejamību, kā arī integrējoties Eiropas zinātnes telpā. Tiek mērķtiecīgi realizēta starptautiskā sadarbība un akadēmiskā partnerība (t.sk. iekļaujot diasporu), tādējādi stiprinot Latvijas pētniecības spējas un attīstot akadēmisko izcilību, īpaši RIS3 prioritāšu jomās.

4.4.13 Izglītības digitalizācija

Vīzija: Digitālo tehnoloģiju iespējoti mācību modeļi, metodes un saturs, kas atbalsta zināšanu apguvi pēc pieprasījuma, mācību un izglītības pārvaldības procesi nodrošina augstu izglītības kvalitāti un pieejamību, tajā skaitā formāli atzīstot gan vienlaidus mācību procesā iegūtas zināšanas, gan tādas zināšanas, kuru apguve izklīdēta laikā un starp dažādiem apmācību nodrošinātājiem, tādējādi ļaujot iegūt formālu izglītību, kuru persona var pielāgot atbilstoši pielāgot aktuālajām sabiedrības un tautsaimniecības vajadzībām un nākotnes tendencēm.

Mērķis: Pilnībā digitalizēti skolvadības procesi, ietverot pieteikšanos mācību iestādē, mācību satura digitālu pieejamību (tajā skaitā izmantojot dabīgās valodas apstrādes tehnoloģijas iespējas), automatizētu mācību procesu un izglītojamo snieguma vērtēšanu, kā arī digitālu izglītības apliecinājumu saņemšanu.

Mērķis: Ieviesta datos balstīta izglītības nozares pārvaldība, tajā skaitā nodrošinot izglītības procesu un kvalitātes monitoringu un analītiku, agrīnās brīdināšanas procesu, progresu snieguma mērīšanu, tālākās izglītības un karjeras attīstības iespēju prognozēšanu.

Tehnoloģiju sports

Vīzija: Modernie sporta veidi ir līdzeklis cilvēka interešu un iemaņu attīstībai automatizācijas, robotizācijas un MI laikmeta vajadzībām, lai izkoptu cilvēka garīgās un fiziskās spējas un iemaņas, kuras ir nepieciešamas jaunajā cilvēka attālināti vadītu un koordinētu ierīču, procesu un norišu papildītajā realitātē.

Mērķis: Izveidojam tehnoloģiju sporta pārvaldības ietvaru, kas sabiedrībā sistemātiski veido nākotnes tautsaimniecībā svarīgas garīgās un fiziskās spējas un iemaņas.

Mērķis: Caur sacensību pieeju vairota jauniešu interese par automatizāciju, robotizāciju un MI, un popularizējam to sabiedrībā.

4.5 Rīcības virziens „Inovācijas, IKT industrija un IKT zinātne”

Vīzija: Latvija ir digitālās inovācijas radoša valsts. Ir radīta Latvijas inovāciju ekosistēma pilnvērtīgi izmanto IKT inovāciju radīšanā un komercializācijā.

Mērķis: Ir izveidota un tiek sistēmiski realizēta digitālās jomas un IKT nozares izpētes un attīstības politika, kas vērst uz inovāciju pārnesi tautsaimniecības nozarēs, īpaši prioritāri definētajās jomās (RIS3). Izveidot spējo nacionālo inovācijas attīstības ietvaru un tā efektivitātes mērījumu modeli, kas nodrošina maksimāli ātru, liela skaita, digitālo inovāciju attīstību caur inovāciju un produktu attīstības dzīvescikla posmiem no inovācijas izveides līdz gala produktam un pārdošanas ķēdēm, tajā skaitā globālajām pārdošanas ķēdēm.

4.5.1 Optimāla cilvēkresursu attīstība IKT industrijas ilgtspējai

Vīzija: Latvijā ir ierobežots cilvēku resurss. IKT nozares ilgtspējīgai attīstībai IKT nozare transformē biznesa modeli no koda ražošanas uz produktu un pakalpojumu attīstību, optimāli izmantojot nacionālos IKT risinājumu attīstībā iesaistāmos cilvēku resursus un primāri rūpējoties par cilvēku resursu novirzīšanu augstākas pievienotās vērtības radīšanā.

Mērķis:

Pielāgot esošās mācību programmas atbilstoši mūsdienu un nākotnes profesiju veicamiem uzdevumiem digitālās transformācijas jomā, veicinot IKT nozares spēju pārorientēties no koda ražošanas uz produktu un pakalpojumu attīstības biznesu, tajā skaitā digitāli transformējot citu nozaru speciālistus, piemēram, pielāgojot esošās humanitāro zinātņu programmas speciālistu sagatavošanai ar IKT nozari saistītās humanitāro zinātņu profesijās, pārkvalificējot mazāk pieprasītu profesiju speciālistus vidējas kvalifikācijas IKT nozares uzdevumu izpildei.

4.5.2 Viedās pilsētas

Vīzija: Pilsētas infrastruktūra inteliģenti pielāgojas iedzīvotāju vajadzībām un notikumiem, padarot pilsētas dzīvi ērtāku, drošāku, zaļāku. Pilsētas ir atvērtas un plaši atbalsta viedo pilsētu risinājumu testēšanu un pilotrisinājumu ieviešanu.

Mērķis: No jauna veidotā vai būtiski attīstītā pašvaldību fiziskā infrastruktūra ir atvērtas savietojamībai ar nākotnes viedās pilsētas risinājumu vajadzībām un nākotnes sakaru infrastruktūras vajadzībām.

Mērķis: Pašvaldības mērķtiecīgi veido un plānveidīgi ievieš savu viedo pilsētu risinājumus. Viedo pilsētu risinājumi tiek ieviesti atbilstoši pašvaldības viedās pilsētas stratēģijām, kuru izstrāde tiek centralizēti koordinēta atbilstoši vienotiem principiem un sadarbības vajadzībām.

PROJEKTS

Mērķis: Izveidot pašpietiekamu ekosistēmu, kuras darbība veicina ārvalstu investīciju pieaugumu, jaunuzņēmumu skaita pieaugumu, starptautisko sadarbību pētniecības un inovāciju projektos, spēcīgu integrāciju globālajā vērtību ķēdē, kā arī veicināt pašvaldību resursu efektīvu izmantošanu un iedzīvotāju labklājības celšanu. Kā viena no būtiskām prioritātēm ir viedā mobilitāte.